

Renė ir Albinas Kustos švenčia 80 metų jubiliejų

Už keleto kilometrų nuo Juozo Tuomo-Vaižganto tėviškės Malaišių kaimo Kustų kaime Kustų sodyboje Marijos Kaulakytės iš Narbūčių kaimo ir Mečislavo Kustos šeimoje 1940 m. spalio 26 dieną gimė berniukas, kurį pakrikštijo Albino vardu. 1958 metais baigė Užpalių vidurinę mokyklą beveik vienais penketais. Kustai vyriausiąjį sūnų su rūpesčiu ir viltimi išleidžia studijuoti į LŽŪA (Lietuvos žemės ūkio akademiją) Hidromelioracijos fakultetą. Mokslas sekasi gerai. Ypač kai greta šauni grupiokė Renė Kropaitė iš Raguvėlės parapijos Limeikių kaimo, gimusi tais pačiais 1940 m. Tėvai: Marija Kaulakytė ir Vlada Kropas sėkmingai ūkininkauja 12 ha ūkyje. Renė baigė 1958 metais Raguvos vidurinę mokyklą, ir įstojo į LŽŪA hidromelioracijos fakultetą. Būdami trečiame kurse Renė ir Albinas susituokia. 1963 metais baigę mokslus LŽŪA paskiriami dirbti į Skuodo MSV (Melioracijos statybos valdyba).

Geras mokymasis ir geras studento vardas paskatina dekaną J. Balkevičių pakviesti Albiną stoti į aspirantūrą. Akademija duoda ir kur įsikurti. Renė pagimdo dukrą. Renė pradeda dirbti Miestų statybos projektavimo institute.

1968 metais Albinas Kauno politechnikos institute (KPI) apgina kandidatinę (dabar daktaro) disertaciją apie laukų drėkinimą nutekamaisiais vandenimis. Jis paliekamas dirbti melioracijos katedroje asistentu. 1971 metais paaukštinamas į vyr. dėstytojus Hidrotechnikos katedroje. 1973 metais suteikiamas docento pedagoginis vardas. 1980 – 1986 metais vadovauja Hidrotechnikos katedrai. Tuo laikotarpiu buvo statomas fakulteto laboratorijų korpusas. A. Kustai vadovaujant buvo įrengtos ir hidromelioracijos-žemėtvarkos fakultetas įgijo puikią, Lietuvoje vienintelę tokio lygio bazę, 1985 metais išrenkamas Hidromelioracijos

Renės ir Albino Kustų sidabrinės vestuvės. 1986 m.

Albinas Kusta – LŽŪA rektorius 1994–2004 metais

fakulteto dekanu. 1990–1994 metais vėl dirba Hidrotechnikos katedros vedėju. Doc. Albinas Kusta toliau intensyviai dirba ir mokslinį tiriamąjį darbą. Parašo habilituoto daktaro disertaciją, kurią 1988 metais apgina Volgogrado žemės ūkio institute. Jam suteikiamas habilituoto daktaro mokslinis laipsnis, o 1990 metais ir profesoriaus pedagoginis mokslo vardas.

Mokslo srityje neatsilieka ir Renė. Ji 1968 metais pradeda dirbti LŽŪA Hidrotechnikos katedroje asistente. 1973 metais apgina žemės ūkio mokslų kandidatės disertaciją apie daugiamečių žolių drėkinimą. Rašo straipsnius, dalyvauja konferencijose. 1984 metais jai suteikiamas docentės mokslinis vardas. Dėsto studentams apie vandens išteklių naudojimą. Su bendraautoriais parašo knygas: vadovėlis - „Žemės ūkio vandentiekis“, „Mažoji hidrotechnika“. Paskelbė 64 mokslo ir 28 mokslo populiarinimo straipsnius.

Profesorius Albinas Kusta Atgimimo sąjūdžio įkūrimo LŽŪA iniciatyvinis grupės narys, vėliau aktyvus dalyvis, programų žemės ūkiui pertvarkyti kūrėjas, Lietuvos žemėtvarkos ir hidrotechnikos inžinierių sąjungos tarybos pirmininkas, žemės ūkio ministerijos mokslo tarybos narys ir dar daugelio visuomeninių organizacijų narys bei dalyvis.

1994 metais skelbiamas konkursas LŽŪA rektoriaus pareigoms užimti. Primygtinai įkalbinėjamas A. Kusta sutinka dalyvauti konkurse rektoriaus pareigoms užimti. Profesorius Albinas Kusta užgrūdintas gyvenimo, visada su sąžiningu darbu įveikęs sunkumus, turintis aukščiausius mokslinius vardus ir laipsnius 1994 metais lapkričio 15 dieną išrenkamas LŽŪA rektoriumi.

Renė ir Albinas Kustos švenčia 80 metų jubiliejų

Atkelta iš 1 p.

Prasideda naujas gyvenimo tarpsnis – dar intensyvesnis ir pilnas rūpesčių. Naujasis rektorius puikiai supranta, kad akademijai priklauso išskirtinis vaidmuo formuojant naujosios Lietuvos kaimo ateitį, kurią lemia aukštosios mokyklos parengtų specialistų žinios, jų kultūra, profesūros atliktų mokslinių tyrimų rezultatai, todėl jis imasi iniciatyvos spartinti studijų sistemos reformą, tai yra tobulinti studijų programas, priartintas prie vakarietiško universitetinio aukštojo mokslo schemos. Rektorius rūpinasi mokslinių tyrimų suaktyvinimu, jų integravimu į tarptautines mokslines programas. Siekia, kad Žemės ūkio akademija taptų universitetu, kuris būtų pripažintas Europos šalių universitetu, užmezga ir plečia tarptautinius ryšius.

Rektorius prof. A. Kustos pastangos buvo vaisingos: LR Seimas 1996 metais spalio 8 dieną akademijai suteikė universiteto statusą ir pavadinimą LŽŪU. Dabar LŽŪU buvo priimtas į šiaurės šalių žemės ūkio ir veterinarijos universitetų tinklą (NOVABA). Šiuo pavyzdžiu įkuriamas Baltijos šalių tokios pačios krypties universitetų tinklas (BOVA). LŽŪU bendradarbiauja su JAV, Norvegijos, Anglijos, Lenkijos, Italijos, Olandijos, Švedijos ir kitų šalių universitetais bei kitomis mokslo institucijomis. Rektorius prof. A. Kusta nuolat skiria dėmesį MOKSLO-MOKYMO-GAMYBOS-MOKSLO sistemos tobulinimui. Universitetas kasmet, pavasarį ir rudenį, organizuoja žemės ūkio parodas, kuriomis domėjosi prezidentas Valdas Adamkus ir kiti respublikos vadovai.

LŽŪU rektoriui A. Kustai ir visam kolektyvui teko didelė garbė ir atsako-

Albinas Kusta ir LR Prezidentas V. Adamkus

Švedijos žemės ūkio ir miškų karališkosios akademijos prezidentas A. Kustai įteikia nario diplomą

mybė organizuoti pasaulio artojų varžybas. Artojų varžybos Lietuvoje įvyko sėkmingai.

Rektorius daug dėmesio skyrė studentų dvasinio ugdymo klausimams. Universiteto kapeliono pareigybė buvo įtraukta į statutą. Bendrabutyje buvo įkurta Šv. Dvasios koplyčia. 2004 metais įvyko jos šventinimas. Universiteto iškilmėse dažnai dalyvauja Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila ir koplyčios kunigai – universiteto kapelionai: Pranas Račiūnas, Ričardas Repšys ir kiti.

Profesoriaus A. Kusto vadovavimo laikotarpiu (1995–2004) buvo parengti 9092 specialistai. Profesoriumi akademiškai Albinui Kustui vadovaujant buvo rengiamos daktarinės disertacijos. Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo,

pasikeitus mokslininkų rengimo tvarkai profesorius A. Kusta buvo 8 doktorantūros komitetų pirmininku ir 25 komitetu nariu; 8 habilitacijos komitetų pirmininku ir 24 komitetu nariu.

Dabar emeritas akademikas Albinas Kusta teikia konsultacijas įvairiais klausimais mokslininkams, verslininkams ir studentas. Nuo 2007 metų yra VDU ŽŪA profesorių klubo „Scientia“ prezidentas, dalyvauja visuomeniniuose renginiuose universitete, LMA, kraštiečių organizacijose ir kitur.

Profesorius akademikas A. Kusta yra daug kartų apdovanotas ordinais, valstybės vadovų, LR Seimo padėkomis padėkos raštai, visuomeninių organizacijų garbės raštais ir ženklais. Laikraščio „Ūkininko patarėjas“ skaitytojų pripažintas 1990–2010 metų Lietuvos žemės ūkio verslo ir politikos lyderiu, tarp dvidešimties kitų kolegų.

Profesorius A. Kusta 1996 metais išrenkamas mokslų akademijos nariu korespondentu, 2011 metais tikruoju nariu (akademiку). Jis 2005–2013 metais vadovavo M. Akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriui.

Profesoriaus A. Kustos iniciatyva buvo įkurta asociacija „Slėnis Nemunas“. Šiai mokslo organizacijai 2009–2014 metais vadovavo dirbdamas direktoriaus pareigose.

A. Kusta vienas ir kartu su bendraautoriais parašė 15 knygų; recenzuojamos mokslo leidiniuose buvo atspausdinti apie 90 jo mokslinių straipsnių; konferencijų pranešimų tezėse – virš 50; paruošė virš 10 mokymo metodinių priemonių.

Renei ir Albinui linkiu geros sveikatos ir toliau veikti Lietuvos gerovei.

Doc. dr. Gvidas Kazlauskas

Labai dėkoju Svėdasų seniūnijai ir jos seniūnui Sauliui Rasalui už Vaižganto mažosios premijos suteikimą. Labai ačiū LR Seimo nariui Antanui Baurai ir Anykščių rajono savivaldybės merui Sigitui Obelevičiui, Svėdasų krašto (Vaižganto) muziejaus vadovui, žurnalistui Vytautui Bagdonui už pasveikinimus ir gerus linkėjimus premijos suteikimo proga.

Maloniai dėkavoju savo šeimai ir draugams už sveikinimus ir gerus linkėjimus Vaižganto mažosios premijos „Už nuopelnus Svėdasų kraštui“ suteikimo proga.

Stengsiuosi prisidėti prie darbų skatinančių Svėdasų krašto ir visos Lietuvos suklestėjimą.

Gvidas Kazlauskas

Nuotaikinga rudens šventė Vaitkūnuose

Spalio 3-iąją Anykščių kultūros centro Vaitkūnų skyrius kartu su partneriais Vaižganto krašto bendruomene ir Vaižgantiečių klubu „Pragiedrulys“ organizavo nuotaikingą popietę „Per rudenį su šypsena einu...“

Besirenkančių laukė net trys parodos. Muziejininkas Lietuvos žurnalistų sąjungos narys Vytautas Bagdonas vestibiulyje organizavo gamtos vaizdų fotonuotraukų parodą „Sustok, akimirka žavinga!“, salėje veikė vaikų piešinių paroda rudeniška tematika, didelio susidomėjimo susilaukė ir eksponuojamos laukų, daržų bei sodų gėrybės.

Renginio organizatorė Anykščių kultūros centro Vaitkūnų skyriaus padalinio vadovė Aldona Bagdonienė kvietė visus grožėtis rudeniškomis spalvomis, pasisemti geros nuotaikos.

Sveikinimo žodį susirinkusiems taręs nestokojantis geros nuotaikos Svėdasų seniūnijos seniūnas Saulius Rasalas įteikė Anykščių rajono mero Sigučio Obelevičiaus pasirašytas padėkas gražiausiai tvarkomų sodybų šeimininkams. O tokių pripažinimo ir įvertinimo sulaukė net keletas Kunigiškių I kaime gyvenančių ir pavyzdingai savo sodybų aplinką betvarkančių šeimų. Pasinaudodami proga šventės organizatoriai kaip padėkos simbolį seniūnui įteikė pilną krepšį rudeniškų gėrybių. Nepamiršta padėkoti už rūpestį, dėmesingumą, bu-

Svėdasų seniūnas Saulius Rasalas (kairėje) ką tik pasveikino pavyzdingai tvarkomos sodybos šeimininkus kunigiškičius Liną ir Vidmantą Mirinavičius.

Vytauto Bagdono nuotrauka

vimą kartu ir džiaugsmo valandėlę, ir rūpesčių akimirkomis Vaitkūnų bei Kunigiškių seniūnaitijų seniūnaitiams Zitai Berkevičienei ir Pranui Maišeliui. Padėkota ir Derliaus gėrybių parodai išpudingus eksponatus pristačiusiems sodiečiams, ir visokių gardėsių atnešusioms išradingoms šeimininkėms. Na, o po, kai buvo išsakyti padėkos žodžiai, išdalinti prizai-siurprizai, keletą skambių dainų dovanuoja Algimantas Baronas. O Vaitkūnų skyriaus dramos mėgėjų kolektyvas parodė nuotaikingą komediją pagal Augustiną Gričių „Meilė be atsako“. Scenoje kolūkmečio vaizdus labai taikliai atkūrė ir daug juoko žiūrovams sukėlė sodžiaus artistai Pranas Maišelis, Vidas Balaišis,

Jūratė Dagytė, Angelė Bielaūsiene ir Zita Šukienė, kuriuos subūrė kultūrininkė Aldona Bagdonienė.

Po linksmai visus nuteikusio spektaklio, pasibaigus oficialiajai šventės daliai, dar į namus neskubėta. Įdėmiau apžiūrėtos parodos, pasidalinta išpūdžiais, pasišnekučiuota. Susiburta pabendrauti, paragauti čia pat, prie kultūros namų, išvirto gardaus troškinio iš šviežių daržovių ir avienos bei kvapnios žolelių arbatos. Beje, šiai rudeniškai šventei avinuką „paaukėjo“ Kunigiškių seniūnaitis, Vaižganto krašto bendruomenės pirmininkas Pranas Maišelis.

Antanas Jakūbonis

Jono Markūno knygos pristatymas Svėdasų bibliotekoje

Vėšiai gaivų rugsėjo 19-osios rytą Svėdasų bibliotekoje svečiavosi radioinžinierius, biodiagnostas, Vilniaus sveikuolių klubo SATVA įkūrėjas, knygos „Žmogaus gyvenimo nesėkmių bei susirgimų priežastys ir galimybės jų išvengti“ autorius Jonas Markūnas bei knygos redaktorius Antanas Lėckas. Skirtingai nuo kitų biodiagnostų, J. Markūnas vien savo praktiniais tyrimais ir logine analize nustatė, kad žmogus – fizinio ir dvasinio kūnų vienovė. Jis nesureikšmina nei čakrų, nei aurų, nei mentalinio, astralinio ar kitokių kūnų, o tik mano juos esant sudėtinėmis dvasinio ir fizinio žmogaus kūno dalimis. Būtina į jas žiūrėti ne kaip į atskiras dalis, o kaip į vientisą sistemą, nes sudėti-

Jono Markūno autografai skaitytojams.

I. Kilienės nuotrauka

nių dalių nevisavertiškumas ir parodo, kad sutrikusi visa kūno sistema.

Susirinkusiems knygos autorius papasakojo apie dėsnius, kurių būtina laikytis, norint išsaugoti savo ir savo

vaikų sveikatą. Knygos redaktorius Antanas Lėckas, cituodamas Vydūną sakė, kad liga yra gėda. Jai užklupus turime susimąstyti, ką ne taip mąstome, ar darome, kokius visatos dėsnius pažeidžiame.

Tiesa, pats 77 metų knygų autorius taip pat neišvengė sveikatos problemų, bet ligos priežastys jam žinomos, ir apie tai nevengia dalintis informacija.

Jonas Markūnas padovanojo savo knygą Svėdasų bibliotekos skaitytojams, linkėdamas visiems sveikatos ir sėkmės. Tad visus siekiančius išvengti ligų, arba atrasti jau esančių ligų priežastis, kviečiame užsukti ir ją skaityti.

Inga Kilienė

Artėjant Vėlinėms aplankyti atmintini kapai **Gimnazijos naujienos**

2020 m. rugsėjo 19 d., rudenėjanti rytą išvažiavome iš Kauno aplankyti Svėdasų krašte išėjusių į amžinybę žmonių kapelius. Per Kurklius ir Anykščių pasiekėme Debeikių miestelį, pro didingą, raudonų plytų Debeikių bažnyčią privažiavome senąsias Debeikių kapines. Kelionės organizatorius plk. Vitas Rimkus paglostė žemę prie savo senelių kapo, sukalbėjome poterėlį, uždegėme žvakeles.

Pro Aknystos dvaro liekanas atvažiavome į Svėdasų kapines. Tylomis kiekvienas apmąstėme savo išgyvenimus. Šalia kapinių koplyčios stabtelėjome prie visai Lietuvai brangaus žmogaus – J. Tumo-Vaižganto tėvų kapo.

Per Malaišių kaimą pravažiavome brolių Broniaus ir Gvido Kazlauskų liepomis apsodintu keliuku. Prie įvažiavimo į šį seną lietuvišką liaudies architektūros kaimą – didžiulis kryžius, pastatytas šalia kunigo Tumo tėvų sodybos buvusio namo pamatų. Einame prie paminklo, pagarbiai nusilenkiame. Tik priešakinėje kaimo dalyje išliko keletas trobesių Vaižganto atminimo dėka. Prieš gerą dešimtmetį eidamas

V. Senvaitis prie J. Tumo-Vaižganto tėvų kapo. V. Rimkaus nuotrauka

mačiau daug daugiau trobų, dabar vaizdas pasikeitęs. Stovi vienas trobesys su įdubusiu stogu, kieme tankiai prižėlę krūmų. Šiaurinėje kaimo dalyje – laukymė su bičių aviliais. Rytuose – Rokiškio plentas link Kamajų, o ten Strazdelis su dideliu akmeniu ir ant jo kapo užrašu: „Pulkim ant kelių visi krikščionys...“

Aukštas, aukštas dangus! Didelės erdvės nuo pakylėtos aukštumos. Sveika Svėdasų krašto žeme, sėlių krašte!

Valerijonas Senvaitis

Jurginas „Vaižgantas“ pratesė „Vaižgantinių“ šventės džiaugsmą

Per „Vaižgantinių“ šventę jurginas muziejaus darželyje išskleidė tik vieną žiedą, o spalio pradžioje visu gražumu išsiskleidė net dešimt žiedų.

Lankytojų dėmesį į jurginą atkreipia ant plastiko lentelės, pagamintos leidykloje-spaustuvėje „Utenos Indra“, užrašas, jog tai augalų selekcininko Jono Auksuolio Liutkevičiaus išveista nauja jurginų veislė „Tumas Vaižgantas“.

Viešosios įstaigos „Atvertos langinės“ vadovei, Rūtai Stanevičienei ir Anykščių kultūros centro Vaitkūnų skyriaus padalinio vadovei Aldonai Bagdonienei, atėjus giliam rudeniu, peržydėjusio jurgino gumbus reikės iškasti, sudaryti sąlygas sėkmingam peržiemojimui, o pavasarį pasodinus į žemę, stengtis, kad laiku išaugtų daugiau šių žymiojo kraštiečio rašytojo garbei pavadinto jurgino kerų trylikto-sioms „Vaižgantinėms“.

Vytautas Bagdonas

Paminėtas Vaižganto gimtadienis

Gimtadienį pradėjome gimnazijos daina, kurią visi sudainavome gimnazijos kiemelyje. Tiek pradinukai, tiek vyresnieji mokiniai važiavo į Kunigiškius ir Malaišius, kur mokytojai vedė pamokas netradicinėje aplinkoje. Dar daugiau žinių apie Vaižgantą suteikė muziejininkas V. Bagdonas. Sportiškiausi gimnazijos mokiniai tradiciškai bėgo Vaižganto keliais. Iš merginų greičiausia buvo K. Romaraitė, iš vaikinų – D. Niaura.

Kelionė į Dubingius

III g ir IV g klasių mokiniai su mokytoja R. Žvirbliene lankėsi Dubingiuose, kur vyko lietuvių kalbos ir literatūros pamoka „Radvilos šalia mūsų“. Aplankę Radvilų rūmų fragmentus bei buvusios evangelikų reformatų bažnyčios vietą, mokiniai su mokytoja prisiminė Lietuvos istoriją, aptarė lietuvių tautos herojinu epu pripažinto kūrinio – J. Radvano poemos „Radviliada“ – parašymo aplinkybes.

Pagarbos bėgime

Spalio 3 dieną Svėdasų J. Tumo-Vaižganto gimnazijos mokiniai su mokytoja R. Žvirbliene tradiciškai dalyvavo VII Pagarbos bėgime „Algimanto apygardos partizanų kovų takais“. Startavo 68 dalyviai iš Vilniaus, Panevėžio, Utenos, Kupiškio, Troškūnų ir kitų Lietuvos vietų. Net 24 atstovavo Svėdasų gimnazijai. Dalyvaujantys pirmą kartą pasirinko trumpesnę distanciją (1,5 km), o kiti nepabūgo ir 7,7 km. Visi mokiniai ir mokytoja sėkmingai finišavo ir pasipuošė medaliais. 1,5 km distancijoje trečią vietą užėmė Nomedą Galvonaitė (Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija, plk. Prano Saladžiaus 9-oji šaulių rinktinė), o 7,7 km distancijoje trečia buvo Neringa Matulevičiūtė (Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija, plk. Prano Saladžiaus 9-oji šaulių rinktinė). Džiaugiamės mūsų gimnazijos merginomis ir nuoširdžiai sveikiname.

Gimnazijos inf.

Vyr. redaktorius Stasys Gavenavičius
tel. 8 677 71514

Leidėjas Svėdasų literatū klubas „Sietuva“
kodas 154314137

ISSN 2424-5801

Redakcinė grupė:

Inga Kilienė tel. 8 687 57137
Liveta Malcevičiūtė, tel. 8 605 00761

Spaustuvė „Morkūnas ir Ko“,
Draugystės g. 17, LT-51229 Kaunas
El. paštas: spaustuvė@morkunas.lt
Maketuotojas Rimantas Leitanas